

Beslutningsreferat for 21. møde i det rådgivende Bevaringsudvalg for Danske Husdyrgenetiske Ressourcer (BDHR) hos oprindelige danske husdyrracer, den 21. marts 2018 hos Landbrugsstyrelsen, Haraldsvej 60D, 2. sal, 8960 Randers SØ, kl. 10 til 16.

Dagsorden

- 1. Kl. 9.30: Morgenbrød og kaffe/te.**
- 2. Kl. 10.00: Formanden siden sidst**
- 3. Information fra medlemmerne – bordrunde og evt. positive historier**
- 4. Præsentation af bevaringsarbejdet med gæs og ænder v/Søren Thomassen**
5. Referatet fra sidste møde
- 6. Information fra sekretariatet**
  - Status på sædproduktion fra RDM-tyren CKR-nr. 25073-00482
  - Status på sædproduktion fra bukke
  - Status for dyretilskud 2018
  - DAD-IS 2017
  - Status for brugsplaner for tyre i Genbank
  - Status for lukket stambog for Jysk Kvæg
- 7. Kl. 12.00: Frokost**
- 8. Henvendelse fra Foreningen Gamle Danske Husdyrracer**
- 9. Henvendelse fra Specialklubben for Danske Landhøns til Landbrugsstyrelsen**
- 10. Aktuelle rammer for tilskud til mindre husdyr såsom fjerkræ, kaniner og hunde**
- 11. Strategiarbejde –SWOT-analyser og henlæggelser i genbanken**
- 12. Forslag til prioritering og brug af driftsmidler i 2018**
- 13. Evaluering af ordningen om foreningstilskud**
- 14. Henvendelse fra avlsudvalget for Korthorn**
- 15. Eventuelt – herunder artikel**
- 16. Senest kl. 16 – slut**

Afbud fra:

Lis Roborg
Jens Ole Mols
Niels Holger Fisker

Ad 1:

Morgenmad

Ad 2:

Formanden orienterede om, at Knuthenlund Gods var blevet solgt og at godsets besætninger var under afvikling. Kendte til andre besætninger, som havde besvær med at få mælkeproduktionen i gang.

Ad 3:

Søren Hempel Thomassen: Andeæg nåede at blive ødelagt af den fortsatte frost.

Ole Mols: Produktionen af buksesæd var afsluttet og de fire donorbukke hjemsendt. Hjælper sammen med Stig Larsen Knuthenlund med at sælge besætninger. Ny testprocedure¹ for M3 hos får og geder var udfordrende ved falsk positive svar.

Vivi Hunnicke Nielsen: Efterspørgsel efter de danske DNA-resultater² – herunder til sammenligning med får på Island.

Bettina Buhl: Orienterede om projekt om et kokkerefugium³. På de historiske dyrskuer i 2018 ville en kok være repræsenteret og der var indgået samarbejde med dyrskuet Liv i Landet på Kongsgaarden på Sjælland. Havde planer om flybare hønsehuse. Afholder fra efteråret madskoler med kød i samarbejde med avlere.

Christina Nygaard: Landbrug & Fødevarer har udarbejdet brochuren "Stalddørssalg af æg og fjerkræ"⁴.

Holger Jessen: Historiske dyrskuer i gang med at blive arrangeret – opfordrer avlere til at deltage med dyr.

Dorte Pedersen: Har ikke modtaget respons på forespørgsel om fælles aktiviteter den 22. maj (international dag for biodiversitet). Dansk Gede Union ønsker flere medlemmer med Dansk Landraceged, idet ikke mange var repræsenteret på generalforsamlingen.

Anders B. Andersen: Jysk kvie solgt til besætning, som malkes med robot.

Niels Martin Nielsen: Avlsudvalget for Jysk Kvæg holder avlerdag den 24. marts 2018.

Ad 4:

Søren Hempel Thomassen, næstformand i Danmarks Gåse-, Ande- og Kalkunavlerforening (DGAK) og fjerkræavlerrepræsentant, holdt oplæg om de gamle danske racer Danske Landgæs og Danske Landænder.

- Orientering om de omfattende forberedelser til Europaudstillingen⁵ i Danmark for racefjerkræ, duer, kaniner, marsvin og fugle. Endnu uvist, hvor meget fjerkræ der ville blive udstillet, men måske ca. 50.000 stk.
- På udstillinger bedømmes de gamle danske fjerkræ racer aktuelt kun ud fra fænotype – forslag til ændringer var velkomne. Behovet er at bevare genetisk mangfoldighed, hvorfor det perfekte dyr ikke er et mål.
- Avlere af gamle danske gæs og ænder opfordredes til at lade sig registrere som avler hos Danmarks Gåse-, Ande- og Kalkunavlerforening⁶ og ringmærke svømmefuglene.
- Ændernes appetit for snegle, brug til parasitbekæmpelse ved vekselgræsning og manglende flyvelyst blev fremhævet. Kødets blev beskrevet som mørkt og vildtagtigt.
- Informationsmateriale og samarbejde mellem avlere manglede.
- Avlere som ønsker at ophøre med besætninger af de gamle danske svømmefugle opfordredes til at kontakte Søren Hempel Thomassen, tlf. 30300577.

Ad 5:

Bevaringsudvalget godkendte referatet fra sidste møde.

Ad 6:

- NordGen Husdyr forsøger at få genbesat stillinger i Ås, Norge.
- RDM-tyren Dulfo, CKR-nr. 25073-00482, var indsat på tyrestation.
- Dyr lægegaarden ApS i Hillerød havde afsluttet sædproduktionen fra 4 bukke af Dansk Landraceged.
- Antallet af ansøgere af dyretilskud lod til at ligge på samme niveau som i 2017.
- Populationsdata for husdyrracer i Danmark i 2017 var blevet indtastet i den internationale database DAD-IS⁷.

¹ <http://www.vet.dtu.dk/nyheder/2017/09/kampagnekoersel-ved-undersogelse-for-maedi-visna-cae-antistoffer-hos-faar-og-geder?id=0f3bbf20-9e5f-430c-a818-4fc6dc590915>

² <http://web.agrsci.dk/djfpublikation/index.asp?action=show&id=1221>

³ <https://www.dr.dk/nyheder/regionale/oestjylland/stjernekokke-skal-afproeve-og-udvikle-ny-mad-paa-djursland>

⁴ <http://danskfjerkrae.dk/nyheder/2017/stalddorssalg>

⁵ <http://europaschau2018.eu/>

⁶ http://dgak.dk/?page_id=43

⁷ <http://www.fao.org/dad-is/en/>

- Når brugsplaner for tyre af SDM65, Jysk Kvæg og Korthorn er kvalitetssikret, vil de blive lagt på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Bevaringsudvalgets kvægrepræsentanter og sekretariatet holdt møde den 19. marts 2018 på Aalborg Universitet. Kvægrepræsentanterne indstillede, at det som tidligere besluttet i Bevaringsudvalget fortsat var Jysk Kvæg fra stambesætningerne Oregaard og Kortegaard, samt DNA-testede dyr der grupperede sig under disse, som ville indgå i den oprettede lukkede stambog, såfremt dyrene var uden afstamning fra intern racekode 46. *Bevaringsudvalget tilsluttede sig kvægrepræsentanternes indstilling.*

Sekretariatet orienterede om faldet i bevillingen på Finansloven til bevaringsarbejdet fra 6,7 mio.kr. i 2018 til i 4,2 mio.kr. i 2019 ifølge rammeudmeldingen for 2019, hvilket skyldtes udløb af en 4-årig polisk aftale. *Bevaringsudvalget fandt, at den faldende bevilling i 2019 var problematisk*, herunder også i forhold til gennemførelse af flerårige strategier for området.

Ad 7:
Frokost.

Ad 8:
Bevaringsudvalget havde med interesse læst henvendelsen fra Foreningen Gamle Danske Husdyrracer. Bevaringsudvalget var meget opmærksom på den store forskel på faktiske udbetalte dyretilskud inden for de finansielle rammer og de EU-notificerede forhøjede dyretilskud, som der er mulighed for at udbetale.

Ad 9:
Bevaringsudvalget besluttede at gøre opmærksom på, at med henvisning til referat fra møde den 17. januar 2018 blev der ikke taget en principiel beslutning i udvalget om, at der ikke kan være flere foreninger for én race. Bevaringsudvalget præciserer, at udvalget havde ønsket en fremtidig drøftelse af ordningen om foreningstilskud.

Ad 10:
Sekretariatet orienterede Bevaringsudvalget om, at umiddelbart var der aktuelt kun mulighed for at yde forenings- og projektilskud til bevaringsarbejdet med de mindre danske husdyr omfattende fjerkræ, kaniner og hunde.

Ad 11:
SWOT-analyser
Bevaringsudvalget besluttede at studere de indkomne SWOT-analyser og gennemgå disse til næste møde med henblik på at kvalitetssikre skemaerne inden offentliggørelse. Bevaringsudvalget ønskede desuden at finde eventuelle fællestræk og gruppere udfordringer for bevaringsarbejdet med racerne.

Bevaringsudvalget besluttede, at invitere formænd for specialforeninger for de fire danske hunderacer til kommende udvalgmøder, herunder formanden for foreningerne for Dansk Spids og Broholmeren til det næste udvalgmøde. Alle fire hunderacer var repræsenteret på de historiske dyrskuer.

Henlæggelser i genbanken

Bevaringsudvalget drøftede anvendelse af programmet EVA til avlsplanlægning på populationsniveau og udvælgelse af donorer til Genbanken. Programmet kan minimere indavlsstigning på langt sigt.

Bevaringsudvalget foreslog, at det kunne være et krav i samarbejdsaftalen, at dyr indgår i en eventuel fælles avlsplan på populationsniveau. Bevaringsudvalget foreslog, at invitere Morten Kargo til fremtidigt udvalgmøde.

Avlsplaner for kvæg på besætningsniveau med forslag til valg mellem givne tyre kan aktuelt udarbejdes af Viking. *Bevaringsudvalget besluttede, at kvægrepræsentanterne holdt møde om erfaringer med avlsplaner med henblik på fremlægning til næste udvalgmøde.*

Ad 12:
Bevaringsudvalget besluttede, at anvendelse af yderligere driftsmidler til produktion af informationsmateriale ikke var en prioritet, samt at udvalget fortsat vil behandle indkomne forslag til donorer til Statens Genbank.

Ad 13:

Bevaringsudvalget besluttede at udskyde punktet til næste udvalgs møde.

Ad 14:

Sekretariatet oplyste om udfordringer med bevaringsarbejdet med Lyngestammen af Korthorn, herunder registreringerne af stammen som en del af racen Dansk Korthorn hos SEGES, samt om DNA-tests af udenlandske populationer af korthorn.

Selvom det ikke havde været intentionen, at dyr skulle ophøre med at være tilskudsberettigede havde Bevaringsudvalget godkendt de skærpede kriterier i bekendtgørelsen om tilskud til bevaring af husdyrgenetiske ressourcer af 24. november 2016. Hvilke dyr, der oprindeligt ansås som stamdyr for tilskudsberettigede bevaringsværdige dyr af Korthorn, fandtes ikke entydigt klarlagt.

Bevaringsudvalget vurderede, at tilstrækkeligt mange dyr i den bevaringsværdige population af dansk korthorn var blevet DNA-testet, hvorfor udvalget ikke fandt behov for eventuelt yderligere DNA-tests fra denne population.

Ad 16:

Mødet afsluttet kl. 16.08.